

[Korsgaard.]

siden, ved at man sætter Udgiften i Vejret for disse Virksomheder, og Indtægtsiden maaske ikke kan ændres, idet en eventuel Forhøjelse af Billetten muligen vil betyde en nogenlunde tilsvarende Nedgang i det Antal Mennesker, som vilde benytte Omnibussen, saa kan man komme til at slaa sunde og rimelige Virksomheder ihjel. Jeg vil derfor her fremsætte den Tanke til behagelig Overvejelse, om ikke der var Mulighed for at komme Virksomheder af den Art, som altsaa er afskaaret fra at afbalancere det Tryk, man lægger paa dem, til Hjælp, eventuelt ved at der gennem de paagældende Byraad, som jo har givet Koncessionerne, tilbageføres visse Beløb for disse Kørsler, som kunde komme de paagældende Virksomheder til gode.

Det er mig bekendt, at enkelte af Virksomhederne takket være Forholdenes Udvikling er blevet saa daarligt stillet, at det vist maa befrygtes, at de helt maa indstilles; og der kan jo ingen Tvivl være om, at Omnibuskørselen i de ikke helt store Byer — maaske ogsaa i de store og største, men da navnlig i de smaa Byer — er langt at foretrække for Sporvognskørsel, bl. a. af den Grund, at det er saa uhyre meget billigere at etablere en enkelt Omnibuslinie, end det er at etablere et helt Sporvejsnet. (Afbrydelse af *Rager*). Det ærede Medlem Hr. Rager beklager sig over, at det, jeg har villet sammenligne, ikke med Rette kan sammenlignes. Det er muligt, at min Ordstilling ikke var helt rigtig, men givet er det i alt Fald, at der som Grundlag for blot en eneste Sporvejslinie skal et anderledes betydeligt Kapitalanlæg til end til Etablering af Omnibusser i saa stort Antal, at de kan erstatte den, saa jeg antager, at vi i Virkeligheden er enige.

Men saa vender jeg mig til de indenlandske Afgifter, og de to, der her vel særlig kommer i Betragtning finansielt, er Ølskatten og Chokoladeskatten. Det Beløb, Ølskatten skal give, er meget stort, Chokoladeskatten skal give et noget mindre, men jeg tror dog at maatte sige, at Skatten ikke føles mindre trykkende for Chokoladeindustrien end for Ølindustrien. Det vil altid være vanskeligt at afgøre, hvorfor en Omsætning gaar ned, om det er paa Grund af Prisforhøjelsen, eller det er, fordi de, der skal købe Varen, mister Evnen til at købe; og i disse Krisetider kan der ikke være Tvivl om, at der er nogen Mulighed for, at Mangelen paa Købeevne i høj Grad har Indflydelse paa, at de paagældende Varer sælges

i mindre Mængde. Men rent faktisk er det, at man om saavel Chokoladeskatten som om Ølskatten kan sige, at de giver ikke mere efter Forhøjelsen, end de gav i nogenlunde rimelige Tider før Forhøjelsen.

Jeg synes derfor ikke, det er urimeligt, at de paagældende Industrier kan rejse det Spørgsmaal, om den mulige Fordel, man økonomisk set faar ved Forhøjelsen, ikke er alt for dyrekøbt ved den Mindrebeskæftigelse, der herigennem opstaar. Det er blevet mig meddelt fra specielt Chokolade- og Sukkervarefabrikanter Side, at Forholdene for deres Vedkommende er overordentlig vanskelige. Jeg henstiller derfor til alvorlig Overvejelse, at man nu ikke uden videre lader denne Skat — for den Sags Skyld heller ikke Ølskatten — køre igennem Aar efter Aar. Vi ved jo, at inden en Skattelov føres igennem, er der en Del Forhandlinger om den; men naar vi kommer ind paa den Vej at forlænge Skattelove paa den formelle Maade som her, at man forelægger Lovforslaget et Par Dage, før end det skal vedtages, og oven i Købet paa den Maade, at det imellem tilstrækkelig mange af Rigsdagens Partier er aftalt, at det skal forlænges uændret, saa, maa jeg hævde, er man inde paa Veje, som Erhvervene ikke kan være tjent med. Det Hensyn mener jeg i hvert Fald de maa kunne forlange af en Rigsdag, at de, naar man forlænger Love af denne Art, virkelig faar Lejlighed til at udtale sig om Tingene og begrunde den Stilling, de maatte have dertil.

Jeg er jo klar over, som jeg maaske allerede et Par Gange har sagt, at vi ikke kan forhindre, at dette Lovforslag bliver vedtaget, derfor kan vi formentlig heller ingen Interesse have i at faa det i Udvalg, vi har jo rige Erfaringer for, hvor lidt Hensyn der i disse Tider tages til, hvad vi siger i Udvalgene. Derfor vilde jeg tro, at mit Partis Standpunkt til dette Lovforslag maa være den, at vi maa overlade til de tre Partier at gennemføre det, som det nu en Gang er. Vi vil ikke lægge Hindringer i Vejen derfor, bl. a. fordi det ikke kan nytte noget; og saa maa i øvrigt de tre Partier bære Ansvaret for de Ulykker, der ogsaa vil blive en Følge af en Del af de Bestemmelser, som findes i Lovforslaget.

Rager: Jeg skal anbefale det foreliggende Lovforslag til Vedtagelse uforandret. Det forekommer mig meget naturligt, at den højtærede Minister har fulgt den Frem-